

ВІДГУК

офіційного опонента д.мед.н., старшого наукового співробітника, керівника кардіохірургічного центру медичної мережі «Добробут»

Бабляка Олександра Дмитровича,

на дисертаційну роботу Лучинця Олександра Федоровича «Ефективність реконструктивних операцій при регургітації на мітральному клапані в залежності від функції лівого шлуночка», представлена на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.04 – серцево-судинна хірургія.

Актуальність теми дисертації. Недостатність мітрального клапана, як відомо займає одне з провідних місць в структурі набутих вад серця, які потребують кардіохірургічного втручання. «Золотим стандартом» лікування даної патології залишається хірургічний метод. До хірургічних методів відносяться пластика та протезування мітрального клапана. При цьому, згідно з останніми рекомендаціями Європейської та Американської Спільноти Кардіологів серед варіантів хірургічної корекції мітральної недостатності реконструктивні операції на мітральному клапані (пластика мітрального клапана) є пріоритетним методом з огляду на безпосередні і віддалені результати хірургічного лікування.

Можливість проведення пластики мітрального клапана, на противагу протезуванню клапана, залежить від патофізіологічних механізмів мітральної недостатності. Фактори, які впливають на вибір методу пластичної корекції, включають дилатацію кільця мітрального клапана, патологію стулок клапана, патологію хорд і функцію лівого шлуночка. При цьому, об'єми лівого шлуночка, скоротлива здатність шлуночка і ступінь рестрикції стулок мітрального клапана, відіграють важливу прогностичну роль в очікуванні результатів операції.

Актуальність даного дослідження полягає саме в тому, що автор дослідив вплив систолічної дисфункції лівого шлуночка на результати пластичних операцій на мітральному клапані.

Мета дослідження - розробка та впровадження ефективних методів реконструкції мітрального клапана залежно від порушення скоротливої здатності міокарда лівого шлуночка для зниження летальності, покращення якості та тривалості життя хворих.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.
Дисертаційна робота виконана відповідно до комплексного плану фундаментальної НДР ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М.М. Амосова НАМН України» і є фрагментом НДР «Розробити тактику хірургічного лікування травматичних мітральних вад серця на основі досліджень віддаленого післяопераційного періоду» (№ державної реєстрації 0115U002310, строк виконання 2015-2017 рр.).

Наукова новизна одержаних результатів. У дослідженні представлено науковий аналіз ефективності реконструктивних операцій на мітральному клапані при його недостатності залежно від скоротливої здатності міокарда

ЛШ. Отримало подальший розвиток питання причинно-наслідкового механізму виникнення мітральної регургітації, що дозволило розробити та систематизувати підхід до вибору реконструктивних операцій на МК з урахуванням причини виникнення, функціональних типів мітральної регургітації та ступеня систолічної дисфункції ЛШ. Отримало подальший розвиток питання етіології мітральної недостатності на підставі даних анамнезу та патологоанатомічного дослідження резеційованих фрагментів стулок.

Практичне значення результатів дослідження.

Для лікування хворих з вторинною мітральною недостатністю автором розроблена та впроваджена в практику хірургічна методика імплантації опорного кільця, що підтверджено патентом на корисну модель.

За результатами дослідження розроблено практичні рекомендації, які впроваджено у повсякденну клінічну практику наступних лікувальних закладів: ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М.М. Амосова НАМН України», ДУ «Інститут хірургії і трансплантування імені О.О. Шалімова НАМН України»; Науково-практичний медичний центр дитячої кардіології і кардіохірургії МОЗ України, Черкаський обласний кардіологічний центр, КНІІ «Чернігівська міська лікарня № 2, кардіохірургічне відділення».

Ступінь обґрутованості наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації, їх достовірність. В дисертації проаналізовано дані 218 пацієнтів з мітральною недостатністю, яким було виконано реконструктивну операцію на мітральному клапані в ДУ «Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М. М. Амосова НАМНУ» в період з 2011 по 2015 рр. Отримані дані оброблені методами варіаційної статистики. Така кількість дослідженого матеріалу, а також спектр використаних методів дослідження дозволили отримати об'єктивні результати щодо поставлених завдань і надали науковій роботі високу ступінь достовірності.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях і авторефераті. Наукові та прикладні результати дисертації достатньо повно висвітлені в опублікованих роботах і авторефераті. За темою дисертації опубліковано 9 наукових робіт, серед яких 7 статей (1 – у Web of Science, 1 – у Scopus, 5 – у фахових наукових виданнях України), 1 теза доповіді, 1 патент на корисну модель, що безпосередньо пов'язані з темою дисертації. Обсяг і рівень викладання відповідають вимогам щодо публікації результатів дисертацій.

Автореферат написаний у відповідності до змісту дисертаційної роботи і відображає її суть. Основні положення дисертації та висновки, представлені в авторефераті, ідентичні за змістом.

Структура та обсяг дисертації. Загальний обсяг дисертації – 190 стор., список літератури містить 147 найменувань, з них 10 - кирилицею та 137 - латиницею. Дисертаційна робота має традиційну структуру і відповідає вимогам до дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук, складається з анотації, вступу, 5 розділів, аналізу та узагальнення результатів

дослідження, висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел та додатків.

У вступі дисертації висвітлено актуальність теми, зв'язок роботи з науковими темами, мета та завдання дослідження, його наукова новизна, практична значимість, особистий внесок здобувача, апробацію результатів дослідження та кількість публікацій, структур та обсяг дисертації.

Розділ 1. Наведено огляд літератури. Автором виконано аналіз публікацій вітчизняних та іноземних авторів за останні роки. Наукові джерела, які були проаналізовані, розкривають сучасний стан проблеми, яка досліджена автором.

Розділ 2. Матеріал та методи дослідження. Містить загально-клінічну характеристику хворих, які увійшли у дослідження, стислий опис оперативного втручання та забезпечення під час операції та у післяопераційному періоді. Наведено опис всіх застосованих під час роботи методів дослідження та статистичного аналізу отриманих результатів.

Розділ 3. Клінічні прояви мітральної недостатності. В розділі описана загальна група хворих, яка включала 218 пацієнтів з недостатністю мітрального клапана, яким була виконана реконструктивна операція. В даному розділі проведено порівняльний аналіз доопераційних клінічних характеристик залежно від причин виникнення мітральної регургітації, функціональних типів мітральної недостатності та стану скоротливої здатності лівого шлуночка. Розділ наповнений інформативними таблицями, що допомагає краще сприймати матеріал.

Розділ 4. Особливості реконструкції мітрального клапана при мітральній недостатності. У цьому розділі автором дано опис всіх хірургічних технік, які застосовувались при реконструкції мітрального клапана залежно від функціональних типів мітральної регургітації. окремими підпунктами описані реконструкція мітрального клапана при інфекційному ендокарді та методика малоінвазивної відеосистемованої пластики мітрального клапана.

Розділ 5. Результати реконструктивних втручань на мітральному клапані. В даному розділі проведений порівняльний аналіз клінічних характеристик з подальшим визначенням факторів, які можуть вплинути на результат оперативного лікування. Також автор описує протікання раннього післяопераційного періоду у хворих після реконструкції мітрального клапана залежно від функціональних типів мітральної недостатності та стану систолічної функції лівого шлуночка. З допомогою актуарного аналізу була проведена оцінка віддаленого періоду після реконструктивних операцій на мітральному клапані. При аналізі на етапі 5–річного спостереження враховані наступні чинники: виживання, стабільність хороших результатів, відсутність тромбоемболічних ускладнень. Заключним етапом була проаналізована

динаміка систолічної функції лівого шлуночка шляхом порівняння кардіогемодинамічних показників до операції та у віддаленому післяопераційному періоді.

Аналіз та узагальнення результатів дослідження. У цьому розділі наведено стислий зміст виконаних досліджень та їх результати, їх порівняння з результатами досліджень інших авторів та перспективи подальших досліджень цієї проблеми.

Завершують дисертацію висновки та практичні рекомендації, які відповідають меті та завданням роботи, є обґрунтованими та змістовними.

Автореферат дисертації відповідає сучасним вимогам ДАК МОН України, містить стислий зміст дисертації та повністю її відповідає.

Недоліки та зауваження щодо змісту дисертації. Під час рецензування роботи виникли наступні зауваження:

Автор приводить дані літератури, де виділяє 2 фенотипи ураження мітрального клапана за II типом незапального генезу: фіброеластична недостатність, характерна для людей старше 60 років і хвороба Барлоу (міксоматозна дегенерація клапана), яка спостерігається у пацієнтів 40-60 років. В зв'язку з цим, перше питання:

1. Який фенотип частіше зустрічався в прооперованих пацієнтів? Чи завжди можливо було на матеріалі 174 хворих макроскопічно розрізнити два фенотипи між собою? Чи впливало це на вибір методу хірургічного лікування дегенеративної мітральної недостатності?

В дисертації приведено опис операцій при різних типах мітральної недостатності і різних методик, в тому числі, в 9 із 174 хворих з дегенеративною мітральною недостатністю використано мініінвазивний метод хірургічної корекції.

2. Які кроки, на Вашу думку, необхідно запровадити, щоб мініінвазивна корекція проводилася рутинно у кожному випадку дегенеративної мітральної недостатності?

Ці зауваження не є принциповими та не знижують наукової та практичної цінності роботи.

Таким чином, дисертація Лучинця Олександра Федоровича «Ефективність реконструктивних операцій при регургітації на мітральному клапані в залежності від функції лівого шлуночка» подана на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук є самостійною, завершеною, кваліфікаційною науковою працею, в якій отримано нові, науково обґрунтовані результати, які дозволяють забезпечити оптимізацію відбору пацієнтів для реконструктивних операцій на мітральному клапані з урахуванням систолічної функції лівого шлуночка. Дисертація Лучинця О.Ф. «Ефективність реконструктивних операцій при регургітації на мітральному клапані в

залежності від функції лівого шлуночка» відповідає вимогам п.п.9, 11,12,13 «Порядку присудження наукових ступенів» (Постанова КМ України від 24.07.2013 р. №567) щодо дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук, а її автор заслуговує наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.04 – серцево-судинна хірургія.

доктор медичних наук,
старший науковий співробітник
ММ «Добробут», керівник
кардіохірургічного центру

О.Д. Бабляк

Підпис Бабляка О.Д. застігнуто
Національний медичний кардіологічний армейський центр

